

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 22.3.2013
COM(2013) 154 final

2013/0083 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**относно сключването от името на Европейския съюз на Протокола срещу
незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техни части и
компоненти и боеприпаси към Конвенцията на Организацията на обединените
нации срещу транснационалната организирана престъпност**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Основания и цели на предложението

В своята Резолюция 53/111 от 9 декември 1998 г. Общото събрание на Организацията на обединените нации (ОСООН) реши да създаде отворена междуправителствена специална комисия, натоварена с изготвянето на Конвенция срещу транснационалната организирана престъпност, допълнена от три протокола, които обхващат следните области:

- предотвратяване, противодействие и наказване на трафика на хора, особено жени и деца (Протокол за трафика на хора);
- незаконния трафик на мигранти по суша, въздух и море (Протокол за незаконния трафик на мигранти) и
- незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси (Протокол за огнестрелните оръжия).

Специалната комисия проведе първото си официално заседание във Виена през януари 1999 г. През 2000 г. Съветът упълномощи Комисията да преговаря по Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност и по „Протокола на ООН за огнестрелните оръжия“ от името на Европейската общност¹ в допълнение към другите протоколи.

Комисията участва активно в преговорите в рамките на ООН във Виена в тясно сътрудничество с държавите членки на ЕС и страните от Г-8, които не са членки на ЕС. Преговорите за Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност приключиха през юли 2000 г., а Протоколът за незаконния трафик на мигранти и Протоколът за трафика на хора бяха финализирани през октомври 2000 г. ОСООН прие тези три инструмента на 55-та си сесия на 15 ноември 2000 г. и ги откри за подписване. Преговорите по Протокола на ООН за огнестрелните оръжия продължиха с половин година повече (до май 2001 г.), като този инструмент беше приет от ОСООН на 55-та му сесия на 31 май 2001 г.² и след това беше открит за подписване.

На 12 декември 2000 г. в Палермо Европейската общност заедно с всички държави — членки на ЕС, официално подписа трите инструмента. След като през октомври 2001 г. Съветът даде разрешение за подписването на Протокола на ООН за огнестрелните оръжия³, този инструмент беше официално подписан от Европейската общност в седалището на Организацията на обединените нации в Ню Йорк на 16 януари 2002 г.

Съюзът одобри сключването на Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност през април 2004 г.⁴, а на Протокола за незаконния трафик на мигранти и на Протокола за трафика на хора — през юли 2006 г.

Сключването на Протокола на ООН за огнестрелните оръжия беше отложено за по-късен етап, тъй като беше преценено, че в него се съдържат разпоредби, изискващи

¹ Решение от 31 януари 2000 г.

² Резолюция на Общото събрание на ООН A/RES/55/255.

³ Решение 2001/748/ЕО на Съвета, ОВ L 280, 24.10.2001 г., стр. 5.

⁴ Решение на Съвета (2004/579/ЕО) от 29 април 2004 г. за сключване от името на Европейската общност на Конвенцията на Организацията на обединените нации за борба срещу транснационалната организирана престъпност, ОВ L 261, 6.8.2004 г., стр. 69.

приемането на ново законодателство и изменения на действащото законодателство. Тези разпоредби ще се отразят върху разпоредбите на Съюза, отнасящи се до съхраняването на информация, маркировката на огнестрелните оръжия, привеждането на огнестрелните оръжия в състояние на непригодност, изискванията към системите за издаване на лицензи или разрешения за износ, внос и транзитен превоз, засилване на контрола при точки за износ и посредническата дейност.

През 2005 г. Комисията публикува Съобщение относно мерките за гарантиране на по-голяма сигурност на експлозивите, детонаторите, оборудването за производство на бомби и огнестрелните оръжия в Европейския съюз⁵. Конкретни резултати от това съобщение са Директива 2008/51/ЕО за изменение на Директива 91/477/ЕИО на Съвета от 18 юни 1991 г. относно контрола на придобиването и притежаването на оръжие и Регламент (ЕС) № 258/2012 за изпълнение на член 10 от Протокола на ООН за огнестрелните оръжия и за установяване на разрешения за износа и мерки за вноса и транзита на огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси.

Протоколът на ООН за огнестрелните оръжия влезе в сила на 3 юли 2005 г. Към днешна дата той е подписан от 18 държави — членки на ЕС, а 16 държави членки са договарящи се страни, от които 12 държави членки са го ратифицирали (Белгия, България, Кипър, Естония, Италия, Литва, Полша, Словакия, Словения, Португалия, Финландия и Швеция), а четири държави членки са се присъединили към него (Испания, Латвия, Нидерландия и Румъния).

Общ контекст

Сред съответните действия в Плана за действие на Съвета и Комисията за изпълнение на Хагската програма за укрепване на свободата, сигурността и правосъдието в Европейския съюз⁶ фигурира и предложение относно сключването от името на Европейската общност на Протокола на ООН за огнестрелните оръжия. В програмата от Стокхолм⁷, която е продължение на Хагската програма, се подчертава, че трафикът на оръжие е една от незаконните дейности, които продължават да бъдат заплахата за вътрешната сигурност на Европейския съюз, и отново се потвърждава, че Съюзът следва да продължи да утвърждава ратифицирането на международните конвенции (и протоколите към тях), по-специално разработените под егидата на Организацията на обединените нации. Трафикът на огнестрелни оръжия беше посочен и в Стратегията за вътрешна сигурност⁸ като една от формите на организираната престъпност, с която Европейският съюз трябва да се справи.

Действащи разпоредби в областта, до която се отнася предложението

Приети са няколко законодателни акта на ЕС, чиято цел е улесняване и премахване на пречките пред трансфера на конвенционални оръжия в рамките на вътрешния пазар или регулиране на износа на конвенционални оръжия към трети държави:

- Директива 91/477/ЕИО на Съвета от 18 юни 1991 г. относно контрола на придобиването и притежаването на оръжие, със съответните изменения.

⁵ Съобщение относно мерките за гарантиране на по-голяма сигурност на експлозивите, детонаторите, оборудването за производство на бомби и огнестрелните оръжия от 18.7.2005 г., COM(2005) 329 final.

⁶ ОВ С 198, 12.8.2005 г., точка 4.2, Международен правен ред, буква о), стр. 20.

⁷ Документ на Съвета на ЕС 17024/09, CO EUR-PREP 3 JAI 896 POLGEN 229 от 2 декември 2009 г.

⁸ Съобщение на Комисията „Стратегията за вътрешна сигурност на ЕС в действие: пет стъпки към една по-сигурна Европа“, COM(2010) 673.

- На 12—13 юни 2007 г. Съветът прие препоръка относно стандартна процедура в държавите членки за трансгранично събиране на сведения от страна на полицейските органи при разследването на канали за доставка на иззето или върнато огнестрелно оръжие, свързано с престъпления, която ще подобри сътрудничеството в областта на проследяването и правоприлагането, включително чрез използването на приложения към нея наръчник.
- Директива 2008/51/ЕО от 21 май 2008 г. за изменение на Директива 91/477/ЕИО на Съвета от 18 юни 1991 г. относно контрола на придобиването и притежаването на оръжие, чрез която да се включат съответните разпоредби, изисквани съгласно Протокола на ООН за огнестрелните оръжия по отношение на трансферите на оръжия в рамките на Европейския съюз⁹.
- Директива 2009/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета определя правилата и процедурите, приложими спрямо трансфера на свързани с отбраната продукти вътре в Общността. Член 4, параграф 1 от нея предвижда, че „не се изисква допълнително разрешение от други държави членки за преминаване през държави членки или за влизане на територията на държава членка, в която се намира получателят на свързани с отбраната продукти“.
- На 8 март 2012 г. Съветът прие Регламент № 258/2012 за борба с незаконния трафик на огнестрелни оръжия чрез подобряване на проследяването и контрола на износа на огнестрелни оръжия за граждански цели от Европейския съюз, включително мерки за внос и транзит. С този регламент законодателството на ЕС се привежда в съответствие с член 10 от Протокола на ООН за огнестрелните оръжия¹⁰. Той се основава на принципа, че огнестрелните оръжия и свързаните с тях стоки не трябва да се пренасят между държавите без знанието и съгласието на всички засегнати държави. Той не се отнася за огнестрелни оръжия, предназначени за военни цели. Той се отнася единствено до търговията и трансферите от или към държави извън Европейския съюз.

Съгласуваност с другите политики и цели на Съюза

Сключването на Протокола на ООН за огнестрелните оръжия от страна на Европейския съюз е в съответствие с настоящите политики на ЕС за мерки за борба с транснационалната престъпност, за укрепване на борбата срещу незаконния трафик на огнестрелни оръжия, включително контрол и проследяване на износа им, и за намаляване на разпространението на малки оръжия по света.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Успоредно с приемането на нормативната уредба на Европейския съюз бяха проведени обширни консултации с различни заинтересовани страни за адаптиране на правото на Съюза към съответните разпоредби на Протокола. Не е необходимо да се прави допълнителна оценка на въздействието, тъй като настоящото предложение представлява последната стъпка в изпълнението на международно задължение и правото на Съюза вече отговаря на стандартите, определени в Протокола.

⁹ Директива 2008/51/ЕО, публикувана в ОВ L 179 от 8.7.2008 г.; влязла в сила на 20 юли 2008 г. (транспонирането трябваше да се извърши до 28.7.2010 г.).

¹⁰ Регламент (ЕС) № 258/2012, публикуван в ОВ L 94 на 30 март 2012 г.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Обобщение на предлаганите мерки

В първия член на настоящото предложение Протоколът се одобрява от името на Европейския съюз. Във втория член председателят на Съвета се упълномощава да определи лицето, оправомощено да депозира от името на Европейския съюз инструмента за одобрение. В приложение I се съдържа декларацията относно степента на компетентност на Европейския съюз по отношение на въпросите, уредени с Протокола, която трябва да се депозира заедно с инструмента за одобрение (член 17, параграф 3 от Протокола за огнестрелните оръжия).

С Протокола се насърчава сътрудничеството между държавите — страни по него, за предотвратяване, борба и ликвидиране на незаконното производство и трафик на огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси. Текстът съдържа разпоредби за:

- поддържане на подробна документация за вноса, износа и транзитното преминаване на огнестрелни оръжия;
- приемане на международна система за маркиране на огнестрелните оръжия в момента на производство и при всеки внос;
- създаване на хармонизирана лицензионна система за уреждане на вноса, износа, транзитното преминаване и реекспорта на огнестрелни оръжия;
- предотвратяване на кражбите, загубата или отклоняването на огнестрелни оръжия чрез засилване на контрола на износа, при точките за износ и граничния контрол;
- обмен на информация относно одобрените производители, търговци, вносители и износители, относно маршрутите, използвани от извършващите незаконен трафик, най-добри практики в борбата с трафика, с цел да се увеличи способността на държавите да предотвратяват, разкриват и разследват незаконния трафик на огнестрелни оръжия.

Правно основание

Протоколът се отнася до въпроси, които попадат в областта на компетентност на Съюза, тъй като те са в обхвата на общата търговска политика и тъй като е вероятно сключването на Протокола на ООН за огнестрелните оръжия да повлияе на правните актове на ЕС или да промени техния обхват (член 3, параграф 2 от ДФЕС). Следователно материалноправно основание за настоящото решение са членове 114 и 207 от ДФЕС.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на Съюза.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Протоколът на ООН за огнестрелните оръжия е първият световен инструмент в борбата срещу транснационалната организирана престъпност и трафика с огнестрелни оръжия. С него се създават много полезна многостранна рамка и редица важни минимални стандарти за всички участващи държави.

Приложеното предложение за решение на Съвета представлява правният инструмент за сключване на Протокола на ООН за огнестрелните оръжия от страна на Европейския съюз на правното основание на членове 114 и 207 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 6, буква а) от него.

Поради това Комисията предлага на Съвета да приеме приложеното решение.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно сключването от името на Европейския съюз на Протокола срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси към Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност

СЪВЕТАТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 114 и 207 във връзка с член 218, параграф 6, буква а) от него,

като взе предвид предложението на Комисията¹¹,

като взе предвид одобрението на Европейския парламент¹²,

като има предвид, че:

- (1) Елементите на Протокола срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси (наричан по-долу „Протокола“), които са в обхвата на компетентността на Съюза, бяха договорени от Комисията с одобрението на Съвета от името на Съюза.
- (2) В съответствие с Решение 2001/748/ЕО на Съвета¹³ Протоколът беше подписан на 16 януари 2002 г., под условие за сключването му на по-късна дата.
- (3) Сключването на Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност беше одобрено от името на Европейския съюз с Решение 2004/579/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г.¹⁴, което е условие за това Европейският съюз да стане страна по Протокола съгласно член 37, параграф 2 от Конвенцията.
- (4) Протоколът предвижда мерки, които попадат в обхвата на общата търговска политика на Съюза. Приети са няколко законодателни акта на Европейския съюз, чиято цел е улесняване и премахване на пречките за трансфер на конвенционални оръжия в рамките на вътрешния пазар или регулиране на износа на оръжия към трети държави.
- (5) Правно обвързващ инструмент относно възможно най-високите общи международни стандарти за трансфера и контрола на оръжията се отнася до въпроси, които попадат в компетентността на Съюза, тъй като те са в обхвата на общата търговска политика или е вероятно сключването на Протокола да засегне

¹¹ ОВ, стр.

¹² ОВ, стр.

¹³ ОВ L 280, 24.10.2001 г., стр. 5.

¹⁴ ОВ L 261, 6.8.2004 г.

споменатите по-горе правни актове на Европейския съюз или да промени техния обхват.

- (6) Доколкото разпоредбите на Протокола попадат в обхвата на компетентност на Съюза, споразумението следва да бъде одобрено от името на Европейския съюз.
- (7) При депозиране на инструмента за одобрение Съюзът трябва да депозира и декларация относно степента на компетентност на Европейския съюз по отношение на въпросите, уредени от Протокола, както се изисква съгласно член 17, параграф 3 от Протокола.
- (8) Контролът върху придобиването и притежаването на огнестрелни оръжия в Съюза, както и формалностите при движението на огнестрелни оръжия на територията на държавите членки са уредени с Директива 91/477/ЕИО на Съвета, изменена с Директива 2008/51/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.
- (9) Правилата и процедурите, приложими спрямо трансфера на свързани с отбраната продукти вътре в Общността, са уредени с Директива 2009/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

С настоящото се одобрява от името на Европейския съюз Протоколът срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси към Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност.

Инструментът на Съюза за формално одобрение включва декларация относно компетентността съгласно член 17, параграф 3 от Протокола, както е посочена в Приложение I.

Член 2

Председателят на Съвета определя лицето, оправомощено да извърши от името на Европейския съюз предвиденото в член 17, параграф 3 от Протокола депозиране на инструмента за одобрение, за да се изрази съгласието на Европейския съюз да бъде обвързан с Протокола.

Член 3

Настоящото решение влиза в сила на [...] г.¹⁵

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател

¹⁵ Датата на влизане в сила на решението ще се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* от Генералния секретариат на Съвета.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Декларация относно компетентността на Европейския съюз по отношение на въпросите, уредени с Протокола срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси към Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност

В член 17, параграф 3 от Протокола срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси се предвижда инструментът за ратификация, приемане или одобрение от страна на регионална организация за икономическа интеграция да съдържа декларация, в която да се посочват въпросите, уредени от настоящия Протокол, по отношение на които компетентността е била прехвърлена на организацията от нейните държави членки, които са страни по Протокола.

Европейският съюз има изключителна компетентност в областта на търговската политика. Също така той разполага със споделена компетентност относно правилата за постигането на вътрешния пазар и с изключителна компетентност относно разпоредбите на споразумението, които могат да засегнат или изменят обхвата на общите правила, приети от Европейския съюз. Съюзът е приел правила по отношение особено на борбата срещу незаконното производство и трафика на огнестрелни оръжия, с които се уреждат стандартите и процедурите за търговската политика на държавите членки, по-специално относно съхраняването на информация, маркировката на огнестрелните оръжия, привеждането на огнестрелните оръжия в състояние на непригодност, изискванията към системите за издаване на лицензи или разрешения за износ, внос и транзитен превоз, засилване на контрола при точки за износ и посредническата дейност.

Протоколът за борба срещу незаконното производство и трафик с огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси се прилага по отношение на компетентността на Европейския съюз на териториите, на които се прилага Договорът за функционирането на Европейския съюз, и при предвидените в този Договор условия.

Обхватът и упражняването на тази компетентност на Съюза по своята същност са предмет на постоянно развитие и, ако е необходимо, Съюзът ще допълни или измени настоящата декларация в съответствие с член 17, параграф 3 от Протокола.